

КАФЕДРА ОРКЕСТРОВИХ ДУХОВИХ ТА УДАРНИХ ІНСТРУМЕНТІВ
КАФЕДРА НАРОДНИХ ІНСТРУМЕНТІВ УКРАЇНИ
КАФЕДРА ОРКЕСТРОВИХ СТРУННИХ ІНСТРУМЕНТІВ
КАФЕДРА МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА ЕСТРАДИ ТА ДЖАЗУ

СИЛАБУС

з дисципліни «ІСТОРІЯ ВИКОНАВСЬКОГО МИСТЕЦТВА»

Освітній рівень	Перший (бакалаврський) рівень	Курс	I
Ступінь освіти	Бакалавр	Семестр	1
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	ECTS	4
Спеціальність	025 Музичне мистецтво	Аудиторних годин	64
Освітньо-професійна програма	Оркестрова майстерність	Лекції	32
		Семінари	32
		Практичні	-
		Індивідуальні	-
		Самостійна робота	56
		Семестровий контроль	Екзамен: 1

Інформація про викладача

ПІБ, посада	Овчар Олександр Павлович, завідувач кафедри, доцент
Профіль викладача	http://num.kharkiv.ua/person/114assets/img/structure/faculties/orchestral-wind-and-percussion/Ovchar_2022.pdf
E-mail	horno56@gmail.com

ПІБ, посада	Костенко Наталія Євгенівна, доцент
Профіль викладача	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/folk-instruments-of-ukraine/Kostenko.pdf
e-mail	kostenkonatalia1@gmail.com

ПІБ, посада	Удовиченко Микола Миколайович, старший викладач
Профіль викладача	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/orchestral-string-instruments/Udovichenko.pdf
E-mail	udovichenko.nikola@yahoo.com

ПІБ, посада	Воропаєва Олена Вячеславівна - старший викладач
Профіль викладача	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/art-of-pop-and-jazz/Voropaieva.pdf
e-mail	vohello82@gmail.com

Анотація навчальної дисципліни.

Силабус навчальної дисципліни складено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів «Оркестрова майстерність». Силабус визначає обсяг знань здобувачів, алгоритм вивчення дисципліни, необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання результатів навчання здобувачів.

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування системи знань з історії виконавства, що увійшли в систему академічного музичного мистецтва.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні **знати**:

- етапи історичного розвитку виконавського мистецтва;
- термінологічну систему, що склалися в мистецтвознавстві та музичній естетиці в різних теоріях виконавського мистецтва;
- історико-культурологічне обґрунтування сутності виконавського мистецтва;
- виконавські досягнення у виконавському процесі;
- результати основних сучасних наукових досліджень у галузі виконавської майстерності;
- сучасний стан музичного виконавства;
- сутність передових методик виховання професіональних концертних виконавців, що застосовуються в різних країнах;
- методику викладання гри на інструментах.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні **уміти**:

- орієнтуватися в етапах історичного розвитку виконавського мистецтва, музичному мистецтві й масовій культурі;
- виконати історичний аналіз термінологічної системи, що склалася в мистецтвознавстві та музичній естетиці в різних теоріях виконавського мистецтва;
- обґрунтувати сутність музичного виконавського мистецтва в контексті розвитку масової культури ХХ–ХХІ ст. в історико-культурологічному аспекті;
- охарактеризувати особливості історичної періодизації музичного

- виконавського мистецтва за етапами його розвитку;
- проаналізувати творчість видатних концертних виконавців в аспекті феноменології особистості;
  - визначати відмінності жанрових напрямків музичного мистецтва;
  - зробити феноменологічний аналіз творчої особистості видатних концертних виконавців;
  - зберігати зв'язок із національними традиціями;
  - обґрунтовувати власну думку щодо дискусійних проблем теоретико-методологічних засад у галузі виконавства;
  - самостійно та вільно орієнтуватися в методико-теоретичних положеннях виконавського мистецтва;
  - застосовувати базові знання з історії виконавського мистецтва щодо провідних питань практики концертного виконавця.

Згідно з вимогами освітньої програми навчальна дисципліна спрямована на формування **загальних компетентностей**:

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК6. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК7. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК9. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК12. Здатність працювати автономно.

ЗК14. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК17. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальних (фахових) компетентностей:

СК3. Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.

СК4. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності теорії та практики музичного мистецтва.

СК5. Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення в теорії, історії та методології музичного мистецтва.

СК6. Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.

СК7. Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання в практичній діяльності.

СК11. Здатність оперувати професійною термінологією.

СК12. Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в практичній діяльності.

СК13. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.

СК17. Здатність застосовувати традиційні й альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.

СК18. Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

Програмних результатів навчання:

ПРН 4. Аналізувати музичні твори з визначенням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.

ПРН 7. Володіти методами опрацювання музикознавчої літератури, узагальнення та аналізу музичного матеріалу, принципами формування наукової теми та розуміння подальших перспектив розвитку даної проблематики в різних дослідницьких жанрах.

ПРН 8. Демонструвати музично-аналітичні навички під час створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

ПРН 12. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

ПРН 15. Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.

ПРН 17. Демонструвати аргументовані знання щодо особливостей музичних стилів різних епох.

Перелік тем

Тема 1. Визначення основних понять курсу «Історія виконавського мистецтва». Основні групи інструментів.

Тема 2. Розвиток виконавського мистецтва в музичній культурі VI–XIX століть.

Тема 3. Становлення академічного напрямку в сольному виконавстві.

Тема 4. Становлення музичної професійної освіти в Україні.

Тема 5. Композиторська творчість початку XX ст.

Тема 6. Виконавський процес першої половини XX ст.

Тема 7. Загальна характеристика розвитку виконавства другої половини XX ст.

Тема 8. Становлення оркестрового і ансамблевого виконавського мистецтва (60–90-ті роки XX ст.).

Тема 9. Конкурси виконавців: міжнародні, національні конкурси і фестивалі.

Тема 10. Творчість сучасних європейських композиторів.

Тема 11. Творчість сучасних видатних виконавців Японії та Америки. Всесвітньо відомі виконавці.

Тема 13. Розвиток оркестрового й ансамблевого виконавського мистецтва ХХІ ст.

Тема 14. Київська академічна школа виконавства

Тема 15. Харківська академічна школа виконавства Оригінальні твори харківських композиторів. Історія становлення професійної музичної освіти Харкова.

Тема 16. Донецька академічна школа виконавства.

Тема 17. Одеська академічна школа виконавства.

Тема 18. Львівська академічна школа виконавства.

Тема 19. Видатні композитори, виконавці, педагоги середніх і вищих закладів музичної освіти України.

Форми та технології навчання

У процесі вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти відвідують аудиторні заняття (лекції та семінарські заняття). Самостійна робота здобувачів полягає у вивченні матеріалу навчальної дисципліни, виконанню запропонованих завдань, відвіданні концертних виступів провідних виконавців, інтерпретаційний аналіз відеозаписів визначних світових виконавців тощо.

Навчальні ресурси

Навчання проводиться за допомогою:

- Матеріально-технічного забезпечення: лекційні аудиторії; комп'ютерні класи; навчальні лабораторії історії української та зарубіжної музики, медіа технологій (фонотека, відеотека).
- Офіційного вебсайту ХНУМ імені І.П. Котляревського;
- Бібліотечного фонд ХНУМ імені І.П. Котляревського;
- Використовується навчальна платформа, призначена для створення персоналізованих навчальних середовищ – Moodle. Платформа використовується на основі ліцензії GNU General Public License.

Система оцінювання

Шкала оцінювання: національна та ECTS.

Кількість балів	Національна шкала	ECTS шкала
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно	FX
1–34	Незадовільно	F

Критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти.

90–100–А– відмінно – отримує здобувач, який дав повні правильні відповіді на три контрольні запитання. Здобувач демонструє ґрунтовні знання з курсу «Історія виконавського мистецтва», володіє спеціальною термінологією, демонструє широку ерудицію.

82–89–В– добре – отримує здобувач, який дав повні правильні відповіді на запитання, але припускається однієї неточності у відповіді.

75–81–С– добре – здобувач припускається неточностей у двох відповідях.

64–74–D– задовільно – отримує здобувач, який припускається неточностей у трьох відповідях; відповіді неповні, недостатньо переконливі.

60–63–Е– задовільно – правильна одна відповідь.

35–59–FX– незадовільно (з можливістю повторного складання) – здобувач не відповідає на два питання, у одній відповіді припускається неточностей.

1–34–F– незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни) – здобувач не відповідає на жодне питання.

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися здобувачам вищої освіти з особливими освітніми потребами.

Неформальна освіта

У межах вивчення навчальної дисципліни передбачається участь здобувачів вищої освіти у міжнародних та вітчизняних наукових конференціях за профілем дисципліни, конкурсах творчих робіт, круглих столах, відвіданні культурно-мистецьких заходів тощо.

Політика дисципліни

Викладання дисципліни відповідає вимогам Положення Харківського національного університету мистецтв імені І.П. Котляревського «Про академічну доброчесність» та «Кодексу академічної доброчесності Харківського національного університету мистецтв імені І.П. Котляревського»

Рекомендовані джерела

1. Волощук Ю. І. Спецкурс «Українське скрипкове мистецтво» : навч.-метод. посіб. / Юрій Волощук ; Ін-т культури і мистецтв Прикарпат. ун-ту ім. В. Стефаника. — Івано-Франківськ : Гостинець, 2002. — 82 с.
2. Воропаєва О. В. Джазінг як форма взаємодії академічного та “третього” пластів у джазі : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : 17.00.03 – Музичне мистецтво / Воропаєва О. В. ; Харків. держ. ун-т мистецтв ім. І. П. Котляревського. – Харків, 2009. – 18с.
3. Гайденко А. Народні інструменти у творчості митців харківської композиторської школи // Актуальні проблеми музичного і театрального мистецтва... : матеріали. ХДІМ : Харків, 2001. Вип. 3. С. 49–55.
4. Гребнева І. В. Формування скрипкового стилю в concerti grossi А. Кореллі : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : 17.00.03 / І. В.

- Гребнева ; Харк. нац. ун-т мистецтв ім. І. П. Котляревського. — Харків, 2014. — 16 с.
5. Гумен О. І. Арфа в Україні: композиторський і виконавський аспекти : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : 17.00.03 / О. І. Гумен ; НАН України, Ін-т мистецтвознав., фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського. — К., 2011. - 18 с.
  6. Давидов М. До словника музичної педагогіки // Науковий вісник НМАУ. Музичне виконавство. Київ : НМАУ, 2000. Вип. 14. Кн. 6. С. 144–155.
  7. Давидов М. Історія виконавства на народних інструментах: Українська академічна школа : підручник [для вищих та серед. муз. навч. закладів]. Київ : НМАУ, 2005. 418 с.
  8. Давидов С. П. Фактурна організація джазового твору (на матеріалі фортепіанного мистецтва) : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : спец.: 17.00.03 – Музичне мистецтво / Давидов С. П. ; Харків. держ. ун-т мистецтв ім. І. П. Котляревського. – Харків, 2015. – 20 с.
  9. Коверза О. Становлення джазового мистецтва як феномену музичної культури 20-30-х рр. ХХ століття в Україні / О. Коверза // Актуальні питання гуманітарних наук. 2015. – Вип. 14. – С. 87–93.
  10. Круль П. Ф. Генезис духового та ударного інструментального виконавства України : автореф. дис. ... д-ра мистецтвознавства. Київ, 2001. 30 с.
  11. Куліш С. Музичне навчання як складова процесу формування у студентів Харківського університету «здорового духу» в ХІХ ст. Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Вип. 20. Харків, 2016. С. 71–77.
  12. Малиновська Р. Рогові оркестри Росії та України. зб. наук. праць Нац. муз. акад. України ім. П. І. Чайковського. Вип. 83: Проблеми методики та виконавства на духових інструментах (вокальне та інструментально-духове мистецтво). Київ, 2009, С. 89-100.